

Psalmus

in eo. Attende fratres: si plātati sumus
in domo dñi: si vult̄ florere sicut palma: t̄
multiplicari sicut cedrus libani: t̄ nō are-
scere sicut fenū sole candente: sicut hi qui
vident̄ florere sole absente. Si ḡ nō vultis
esse fenū: sed palma t̄ cedrus: quid annūci-
abit̄? Qm̄ rectus dñs t̄ nō est iniqtas in
illo. Quō nō est iniq̄itas in eo: Tanta mala fa-
cit: sanus est: filiosq; habet: plenaq; domū:
abundat gloria: exaltatur honorib; de ini-
miciis vindicatur t̄ omnia mala cōmittit.
Alios innocēs sui negocij: nō rapiēs alie-
na: nō h̄ quēquā faciēs: laborat ivincul: in
carcerib; in inopia estuat t̄ suspirat. Quō
nō est iniq̄itas in eo: Esto trāquillus t̄ in-
telligenſ: nā pturbaris: t̄ in cubiculo tuo
obscuras tibi lucē. Radiare tibi vult eter-
nus deus: noli facere tibi nubiluz de ptur-
batione. Esto trāquillus in te: t̄ vide quid
tibi dicā. Quia dē eternus est: qz mō par-
cit malis adducēs illos ad penitentiā: fla-
gellat bonos erudiēs illos ad regnum ce-
loꝝ: nō est iniq̄itas in eo: noli timere: Ec-
ce ego flagellat̄ sum tm̄ manifestū est: con-
fiteor peccavi: nō em̄ dico me iustuz. Hoc
em̄ dicūt pleriq; qñ est forte quisq; in aliq;
miseria: in dolorib; intras p̄solari illum.
Et ille: peccavi fateor: sūt peccata mea: ag-
nosco illa. Sed nunq; tanta peccavi quā-
ta ille. Ego noui quāta fecit ille: ego noui
quāta cōmisit. Peccata mea sunt: fateor il-
la deo: sed minora sunt qz illius: t̄ ecce ille
nihil mali patitur. Noli turbari: trāquill⁹
esto: vt scias qm̄ rectus dñs t̄ nō est iniq̄-
tas in eo. Quid si te p̄pterea flagellat̄ modo:
qz nō tibi seruat ignem sempiternū: Quid
si illū p̄pterea dimittit modo: qz auditurus
est: Ite in ignem eternū! Sz qñ: Cū tu po-
situs fueris ad dexteraz: tunc dicet positis
ad sinistrā: Ite in ignem eternū qui parat̄
est diabolo t̄ angelis ei?. Non te ḡ ista mo-
ueāt: trāquillus esto: sabbatiza t̄ annūcia
qm̄ rect⁹ dñs: t̄ nō est iniq̄itas in eo.

Explicit Tract. de ps. XCII.

Incipit Tract. de ps. XCII.

Preſ audiūm̄: t̄ quid sibi velit de
scriptura dei hoc ex libro genesis
nō est difficile cognoscere: In titulo em̄ tā
qz admonemur in lumine quid int̄ qram̄.
Inscriptus ḡ est ita. Laus cantici ip-
sius David in die an̄ sabbatu: qm̄
fundata est terra. Recordātes ergo p-
oēs dies quid fecerit dē qm̄ creauit t̄ ordi-

XCI

nauit yniuersa a prima dñe vſq; ad sextum
diem: sanctificauit em̄ septimū: qz in illo re-
quieuit post omnia opera q̄ fecit valde bo-
na: t̄ inuenimus en̄ sexto die fecisse: qui di-
es hic cōmemorat̄: quia dicit: ante sabbatū
omnia animalia in terra: deinde ip̄o die
fecit hominē ad imaginē t̄ similitudinē su-
am. Non aut̄ sine causa illi dies sic sunt or-
dinati: nisi qz t̄ secula sic cursura erant an-
teq; requiescam̄ in deo. Tunc aut̄ requie-
scimus si facimus omnia bona. Ad hoc ex-
emplū dictū est de deo: Requieuit dē se-
ptimo die cū fecisset omnia opa bona val-
de. Nō em̄ fatigatus est vt requiesceret: aut
modo nō opatur: cuž aperte dñs christus
dicat: Pater me⁹ vſq; nunc opatur. Dicit
em̄ illud iudeis qui carnaliter sentiebat de
deo: nec intelligebant qz deus cum quiete
operatur: t̄ semp operat̄: t̄ semp quiet⁹ est.
Ergo t̄ nos quos in se voluit deus tūc fi-
gurare: post omnia opera bona habebim⁹
requie. Et quidem opera nostra bona fra-
tres que hic opamur in seculo ante requie
quasi cū labore sunt: t̄ requies illa in spe:
nondū tenetur in re: t̄ nisi esset in spe des-
ceremus in labore: sed trāscēt opera labo-
riosa t̄ bona. Quid em̄ tam bonū: qz por-
rigē panē esuriēti. Et qd audiebam⁹ mō cū
euāgeliū leget̄. Quid. n. tā bonū: qz id qd
admonebat generaliter: Omnis q̄ habet
duas tunicas det nō habenti: t̄ qui habet
escas pascat esurientē. Audum vestire bo-
nū opus est: Nūquid semp erit hoc opus
bonū? Habet aliquantulū labore: sed ha-
bet solaciū in spe future quietis. Quantū
aut̄ labore habet q̄ vestis nudū. Bonum
opus nō multū laborat: malum opus ha-
bet labore. Qui em̄ vestit nudum si habet
vnde faciat nō laborat: si nō habet vñ faci-
at gloria in excelsis deo: t̄ in terra pax hōi
bus bone voluntat̄. Qui aut̄ vult spoliare
vestitū: quātū laborat quis enumerat̄. Et
tū t̄ ista trāsitura sunt: cū venerim⁹ ad illā re-
quiē vbi nemo esurit qui pascat: nemo nu-
dus est q̄ vestiat̄. Nō qz t̄ ista trāsitura sunt
opa bona: t̄ sextus iste dies qm̄ p̄ficiuntur
opa bona valde habet vesperū: in sabbatu
nō inuenim⁹ esse vesperā: qz requies no-
stra nō habebit finē. Vespera em̄ p̄ fine po-
nit. Si ḡ sexto die fecit deus hoiez ad ima-
ginē t̄ similitudinē suā: inuenim⁹ sexto seculo
venisse dñm̄ Iesuꝝ xp̄m̄: vt reformaret hōi
ad imaginē dei. Primum em̄ t̄ his tanq; pri-
mus dies ab Adam vſq; ad Noe. Scdm̄

AA

Psalmus

tempus tāq̄ secūdus dies a Noe vsc̄ ad Abraā. Tertiū tempus tāq̄ tertius dies ab Abraā vsc̄ ad Dauid. Quartū t̄pus tāq̄ quartus dies a Dauid vsc̄ ad trāsmigrationē babylōnie. Quintū t̄pus tāq̄ quintus dies a trāsmigrationē in babylōniā vsc̄ ad p̄dicationē Ioannis. Sextū dies iā a p̄dicatione Ioannis agit vsc̄ ad finē: t̄ post finē sexti diei puenimus ad req̄ em. Hodo q̄ sextū dies agit. Si sextū dies agitur: videte qđ habeat titulus in die aſi sabbatū q̄ fundata est terra. Iā audiam⁹ ip̄m psalmū: ip̄m īterrogem⁹ quō fundata est terra: ne forte tunc facta ē terra. Nec in genesi sic legim⁹. Qān q̄ fundata est terra. Qān nūl cū fit qđ lectū est mō in Aplo: Si tñ statis in fide vt stabiles t̄ imobiles. Lū oēs qui credūt p̄ vniuersaz terrā imobiles sunt in fide: fundata est terra: tūc fit homo ad imaginē dei. Qđ significat sextū ille dies in genesi. Sed quō fecit illud d̄? Quō fundata ē terra. Christ⁹ venit vt fundaret terrā. Fundamētu aliud em̄ nemo p̄t ponere p̄ter id qđ positū est: qđ est christ⁹ Jeſus. De illo ergo cantat psalmus.

Expositio psalmi.

Allia lfa.
† indurus est.
† indutus est.
† p̄ciuit se.

Domin⁹ regnauit decorē in dūit: iduū dñs fortitudinē t̄ p̄cinct⁹ est. Cidem⁹ qr̄ duas res induit: decorē t̄ fortitudinē. Ut qđ au- tē: Ut fundarei terrā. Sequit̄ em̄. Et firmabit. em̄ confirmauit orbē terre: qui non comouebit. Cū confirmauit: Quia de- corē induit. Nō confirmaret si solū decorē indueret t̄ nō fortitudinē. Quare q̄ deco- rē: Quare fortitudinē: Utrūq̄ em̄ dixit: Dñs regnauit decorē induit: induit dñs fortitudinē t̄ p̄cinctus est. Hostis fratres qr̄ dñs noster cū venisset in carne: his qui bus p̄dicabat euangeluz: alijs placebat: alijs displicebat. Mā diuise sunt aduersus se lingue iudeoz: alijs dicebāt qr̄ bonus ē: alijs dicebāt nō: sed seducit turbas. Alij q̄ loquebāt bene: alijs detrahēbāt: latrabāt: mordebat: p̄tinabāt. Ad eos q̄ quibus placebat decorē induit: ad eos quib⁹ dis- plicebat fortitudinem induit. Imitare q̄ t̄ tu dñm tuū: vt possis ēē vestis ip̄ius. Esto cū decorē ad eos quib⁹ placent bona opa- tua: esto fortis aduersus detractores. Au- di Paulū ap̄lī imitantē dñm suum: quō t̄ ip̄e habuit decorē: habuit t̄ fortitudinē. Christi bon⁹ odor sum⁹ inq̄t i omni loco: t̄ in his q̄ salui fiūt: t̄ in his q̄ p̄cessit. Quib⁹

XCII

em̄ placet boni salui fiunt: qui detrahunt bono pereūt. Qđ suū erat ille odorē habebat bonū: uno bonus odor erat: sed ve- niſ seris qui t̄ bono odore moriunt̄. Nō enum̄ ait illis: Bon⁹ odor sum⁹: illis mal⁹ odor sumus: sed xp̄i bonus odor sum⁹: ait in omni loco: t̄ in his q̄ salui fiunt: t̄ in his q̄ p̄- reūt. Subiecit statim: Alijs quidē sumus odor vite in vitā: alijs odor mortis in mor- tē. Quib⁹ em̄ erat odor vite in vitā: deco- rē induerat: quib⁹ erat odor mortis in mor- tē: fortitudinē induerat. Si aut̄ tunc gau- des q̄n te laudāt hoies: t̄ placēt illis bona opa tua: cū autē vituperauerint deficis in bonis opibus: t̄ quasi fructū bonorū ope- rū te p̄didisse arbitraris: qr̄ inuenis rephe- sores: nō stetisti imobilis: nō ptines ad or- bē terraz qui nō cōmouebit. Induit do- minus fortitudinē t̄ p̄cinctus est. Be ipso decore t̄ fortitudine habet alio loco aplūs Paulus: Per arma iusticie dexterā t̄ simi- stra. Clide vbi decorez: vbi fortitudinem. Per gloriā t̄ ignobilitatē. In gloria deco- rus: in ignobilitate fortis. Apud alios glo- riosus p̄dicabat: apud alios ignobilis p̄te- nebat. Decore afferebat eis quibus place- bat: fortitudinē aduersus eos quib⁹ displi- cebat. Et sic enumerat omnia vsc̄ in finē: vbi dicit: quasi nihil habētes t̄ omnia pos- sidētes. Lū omnia possidet decor⁹ est: cuž nihil habet fortis est. Nō ergo mirū est si se quitur: Etenim firmauit orbem terre qui nō cōmouebit. Quō em̄ nō cōmouebitur or- bis terrarū: Lū credūt in christū omnes si deles t̄ pati sunt ad vtrūq̄ gaudere: cum laudātibus fortes esse aduersus vitupan- tes: n̄ mollescē linguis laudantū: nec fran- galinguis vituperantū. Forte queramus t̄ de hec vbo: quare dixit p̄cinct⁹ est. Cinc- tio opera significat. Lū em̄ se quisq; cin- git cū opaturus est. H̄z quare nō dixit: cin- catus est: sed p̄cinctus est. Bicit em̄ in alio psalmo: Accingē gladiū tuū circa femur potentissime: pp̄li sub te cadent. Nec ibi di- xit cingere: neq; p̄cinctus est: sed accingē. Ac cingeris em̄ q̄n aliquā adiuxer̄ lateri tuo p̄cinctionē. Nō accingere gladiū tuū. Ha- dius dñi vñ debellavit orbem terraz occi- dēdo sp̄us neq; in veritate sermonis dei. Quare circa femur accingē d̄r gladiū: Ali- ud quidē de alio psalmo ad cinctionē dixi- m⁹: sed tñ qr̄ cōmemoratu⁹ est nō est p̄ter- mutendū. Quid est accinctio gladiū circa femur: Per femur carnē significat. Nō n.

Psalmus

aliter debellaret dñis orbem terrarū: nisi in carne veniret gladi⁹ veritatis. **Hic** g̃ qua re p̄cinct⁹ est: Qui se p̄cingit: ante se ponit aliquid quo p̄cincitur. **Uñ** dictū est: Pre cinctus est lintheo ⁊ lauit pedes discipulo rū suoy. Quia em̄ tunc būilis fuit qñ lin theo p̄cinctus est: lauit pedes discipulorū suoꝝ. **Omnis** aut̄ fortitudo in humilitate: q̄ fragilis est omnis superbia; ideo cum de fortitudine diceret: addidit p̄cinctus ē: vt recolas deū precinctū humilez: qñ pedes discipulorū lauit. **Et** exhoruit Petr⁹ do minū suū magistrū suū: mīn⁹ dixi magistr⁹ suū: cū dixisset dñm suū curuātē se aī pe des suos: ⁊ lauatē sibi pedes expauit ⁊ dix it: **Dñe** nō lauab̄ mihi pedes. **Et** ille: Qđ ego facio tu nescis mō: scies aut̄ postea. **Et** ille: Nō lauabis mihi pedes in eternū. **Et** ille: Si nō lauero te: nō habebis partē meū. Qui p̄mo Petrus expauerat dñm lauantē sibi pedes: plus expauit nō habebis partē meū: ⁊ credidit non sine causa b̄ facere dñm: nisi q̄ erat illud forte sacramē tum: ⁊ ait: **Dñe** nō pedes tñ: sed ⁊ caput ⁊ totum. **Et** ille: Qui totus est semel nō ba bet necessitatē iterū lauandi: sed est mun dus totus. Nō ergo ad sacramentū tanq̄ mūdatōis p̄tinebat qđ lauit pedes eis: sed ad exemplū humilitatis. **Hoc** em̄ dixerat: Qđ em̄ ego facio nescis: scies postea. Videamus si scierūt postea: videamus si ape ruit illis qđ faciebat: vt videamus dñm p̄ cinctuz fortitudine: q̄ in būilitate est tota fortitudo. **Cū** lauisset eis pedes rursus di scubuit: ⁊ ait illis: **Vici**l me magistrū ⁊ ve rū dicitis: sū etem̄. **Vicitis** me dñm ⁊ vey dicitis: sum etem̄. **Si** g̃ ego magister ⁊ do minus reſter: laui vobis pedes: quō opor tet vt hoc vobis inuicē nō faciat. **Si** g̃ in būilitate ē fortitudo: nolite timere supbos: **Humiles** tanq̄ petra sūt. **Petra** deorsum videſ: sed ſoli la ē. **Supbi** quid: Quasi fu mus: ⁊ ſi alti ſunt euaneſcūt. Ergo ad bu militatē dñi reſtere debemus qđ p̄cinctus est: fm̄ cōmemorationē euāgelij quod pre cinctus est vt lauaret pedes discipulis ſuis. **Est** aliud qđ in hoc verbo poſſum⁹ in telligere. **Bixim⁹** q̄ qui ſe p̄cingit ante ſe ponit qđ ſibi adiungit vt ſe cingat. Quia ergo illi qui detrahabit nobis: aliqui nobis abſentib⁹ faciūt tanq̄ poſt dorsum ſuū: ali qñ coram in faciē: ſicut dñi faciebat pen denti in cruce: **Si** filius dei eſt deſcedat de cruce: Nō opus habes fortitudine qñ tibi

XCI

aliquis detrahabit absenti: q̄ non audis nec ſentis: ſi aut̄ in facieſ tibi dicat opus eſt vt forteſ ſis. **Quid** eſt forteſ ſis: **Et** ſeras: ne forte ideo te putet forte cū audieris: q̄ p̄ cutis pugno victus cōuictio. Nō eſt iſta forteſ ſitudo: ſi victus p̄cutias: cuž ab ira victus eſt. **Et** valde ſtultū eſt hoīem victū forteſ dicere: cū dicat ſcriptura: **Melior** eſt qui vicit irā: q̄ qui capit ciuitatē. **Meliorē** di git ire victorē: q̄ ciuitatē captiuatore. **Ha bes** g̃ aduersariū magnū i teipſo: **Cū** audi to cōuictio irā cepit ſurge: vt redas malū p̄ malo: recordare verba Apli: Non red dentes malū p̄ malo: neq̄ maledictum p̄ maledicto. **His** verbis recordās frangis irā: tenes fortitudinē: ⁊ q̄ corā te ille male dixit: nō poſt dorsum tuuꝝ p̄cinct⁹ eſt illa: **Ja** cetera audiam⁹: brevis psalm⁹ eſt. **E**t em̄ p̄firmauit orbem terre: qui nō cōmoue bitur. **Videntis** fratres multi credit in chri ſtu: magna turba eſt: ⁊ tamē in hac magna turba audistis mō cū euangelii legeretur: q̄ veniet dñis ferēs paleam in manu ſua: ⁊ mundabit aream ſuā: frumentū recōdet in horreo: paleas cōburet igne inextingui bili. **Sunt** ergo p̄ totam terrā boni ⁊ mali. Boni grana ſunt: mali palea. **In** areā in trat tribula: palea concidit: triticū purgat. **Quis** eſt g̃ orbis terraz qui nō cōmouebi tur: **Quod** v̄tq̄ nō diceret: niſi eſſet ⁊ orb terrarū qui cōmouebiſ. **Et** orbis terrarū qui nō cōmouebiſ: eſt orbis terrarū qui cōmouebiſ: q̄ ⁊ boni q̄ ſtabiles ſūt in fide orbis terrarū eſt: ne quis diceret: in par te ſunt: ⁊ mali q̄ nō ſtāt in fide cuž ſenſerint aliquā tribulationē p̄ orbē terraz ſunt. **Et** g̃ orbis terraz mobilis. **Et** ⁊ orbis terraz imobilis: de q̄ dicit Apls: **Vide** orbē ter rarū imobile. **Rogo** te de quibus dicebat Apls: **Ex** quib⁹ eſt Hymene⁹ ⁊ philetus: qui circa veritatē oberrauerūt: dicētes re ſurrectionē iam factā eſſe: ⁊ fidē quorūdaꝝ ſubuerterūt. **Nunqđ** iſti ad orbē terrarū p̄ tinebāt qui nō cōmouebiſ: **Qz** palea erāt. **Et** fidē inq̄t quorūdaꝝ ſubuerterūt. Nō dixit oīm: ⁊ ſi oīm diceret: oēs intelligere debere muſ p̄tinētes ad ciuitatē babylonīa: q̄ ba bet dānari cū diabolo: **Cū** fidē quorūdaꝝ dixit: ⁊ quasi diceretur: ⁊ q̄s eis p̄ot reſiſte re: ſubiecit ſtatim: firmū autē fundamētu dei ſtat. **Ecce** babes orbē terrarū qui non cōmouebiſ: habēs ſignaculū hoc. **Qđ** ſignaculū habet firmū fundamentū: flouit dominus qui ſunt eius. **Iste** eſt orbis ter

Psalmus

teruz qui nō cōmouebitur: nouit dñs qui sunt eius. Et quod signaculū habet: Et recēdet ab iniusticia omnis qui nominat nō men dñi. Nōdō ab iniquitate recēdit: ab iniquis em̄ non pōt recēdere: qz mixta est palea tritico vsḡ dum vētletur. Quid dicimus fratres: Et in ipsa area: mira res est de tritico: Recēdit a palea cū expoliatur: et nō recēdit ab area cū tritura. Quando aut̄ oīno separabit: Cum venerit ventilar. Ergo nō area in orbe terrarū est: nēcēse est vt si p̄ficiās īf̄ unicos viuas. Ab iniquis recēdere non potes: ab iniquitate recēde. Recēdat ab iniquitate oīs qui nominat nōmē dñi: et erit in orbe terrarū qz nō cōmouebit. **P**arata ē sedes tua de^o ex illo: Sedes tua deus ex illo. Ex illo qd̄ est: Et tūc. Tanc̄ si diceret: Que est sedes dei: Ubi sedet deus: In sancti suis. His esse sedes dei: Para locū in corde tuo vbi sedeat. Que est sedes dei: nisi vbi habitat deus: Ubi habitat de^o: nisi in templo suo: Qd̄ est templū eius: Aut parietibus instruit: Absit. Nōdūs iste est forte templū īpius: qz valde magn⁹ est: et digna res que capiat dñm. Nec capit eum a quo factus est. Et vbi capit: In anima quieta: in anima iusta: ipsa illum portat. Magna res fratres. Certe magn⁹ est de^o: Fortibus grauis ē: at infirmis leuis est. Quos dixi fortes: Sup̄bos qz quasi habēt p̄sumptio- nē virū suarū. Nā infirmitas illa in humilitate maior fortitudo est. Audi Apostolū dicentē: Quādo infirmor tūc potēs sum. Hoc est qd̄ cōmendauit: quia dñs p̄cinctus est fortitudine quādo humilitatē docebat. Ergo ipa ē sedes dei: que apte alio loco in p̄pheta dicitur: Sup̄ quē requiescat spiritus meus. Id est vbi req̄escit spiritus dei: nisi in sede dei: Audi quō describat ip̄san sedē. Forte auditurus eras marmoratā domū: amplā: spacioſam: atriorum ma- gnitudine et fulgore tectoruz. Audi qd̄ sibi paret deus. Sup̄ quē requiescat sp̄us meus: Sup̄ humile et quietū: et tremētē verba mea. Ecce bumulis esto et quietus: vt et in te habitet deus. Altus est deus: non in te habitat: si altus esse volueris. Certe altius vis esse: vt habitet in te deus: humili esto et tremētē verba eius: et ibi habitat. Non timet tremētē domū: qz ipse illā firmat. Parata ē sedes tua deus ex illo. Ex illo: id ē ex tūc: id est quasi quoddā t̄pus significat ex tūc. Ex quo: Forte ex diē aīi sabbati. Ex

*Alia līra.
t̄nō habet.
t̄ tunc.*

XCI

illo qz titul⁹ psalmi p̄scribit nob̄ ex qz: Sexto em̄ die: id ēstēpore huius mundi sexto venit dñs in carne. Ex illo ḡ: **M**ane ex illo scđm hominē: ex illo ex vtero. Quid em̄ dicit aliis psalmus: In splēdore sanctor̄ ex vtero. In splēdore sanctor̄: id ēst vt l̄luminēt sancti: vt videāt deū in carne: et purget cor vnde videat in diuinitate. In splēdore sanctor̄ ex vtero. Sed quid ibi sequit: Ne forte ex vtero inde incipere putares esse christū: ante luciferū genui te. Lū dixisset: In splēdore sanctor̄ ex vtero: Ib̄iecit statim: ne putares christū a tpe esse ce- pisse ex quo natus est: sicut cepit Adā: sic Abraā: sicut Baud: Ante luciferū genui te: ante omne qd̄ illuminatur. Per luciferū em̄ aut stellas omnes significat: et per stellas tpa: quia fecit deus stellas in signo temporū: vt ante tpa inuenias natum esse christū: et qui nat⁹ est ante tpa nō pōt vide ri natus ex tēpore: qz et tēpora creatura dei sunt. Et vtiq̄ si oīa p̄ ipsum facta sunt et tēpora p̄ ipsum facta: aut certe ante oīem spi- ritū qui illuminat: de sapientia dixit: Ante luciferū genui te. Intendat caritas restra. Quoniam ergo cum dixisset: Ex vtero: veluti preccauit fidei nostre ne inde putaremus cepisse christum: ex quo ex vtero virginis natus est: subiecit statim: Ante luciferū ge- nui te: sic et hic cum dixisset: ex illo: id ēst ex quodā tēpore: ex die ante sabbatū: ex illa sexta etate mundi: quādo venit christ⁹ et in carne nat⁹ est: Et quia dignatus est homo factus ppter nos de^o: non solū ante Abra- am: sed ante celum et terrā: qui dixit: Ante Abraā ego sū: Nō solū aut ante Abraā: sed ante Adā: non solū ante Adā: sed ante omnes angelos: ante celū et terrā: qz omnia p̄ ipsum facta sunt: subiecit ne tu inten- dens diem nativitatis domini ex quo na- tūs est: putares ex illo esse cepisse: Parata est sedes tua deus. Sed quis deus: A se- culo tu es. Ab eterno dixit aīo aiōpos sic habet grecus: aiōp̄. aliquando seculuz ponit: aliquādo eternū ponit. Ergo o- tu qz ex illo videris natus ex eterno es. Nō aut nativitas humana cogitetur: sed cogi- tetur eternitas diuina. Ergo cepit ex quo natus est: creuit: audisti euangeliū: ele- git discipulos: impleuit illos: ceperūt pre- dicare discipuli. Forte hoc est quod con- sequēter dicit. Eleuauerūt flumina domine: eleuauerūt flumina voce sua. Eleuauerūt flumina voce sua. *Alia līra.
t̄ sua*

Psalmus

suas: Que sunt ista flumina que eleuauerunt voces suas? Non audiuius? neq; quādo natus est dominus audiuius locuta flumina: neq; quādo baptizatus est: neq; qn passus est audiuius locuta flumina. Legite euangelium: et nō inuenitis qr locuta sunt flumina. Parū est qr locuta sunt: Eleuauerunt voces suas. Nō solū locuta sunt: sed fortiter magne: excelse. Que sunt ista flumina q locuta sunt: Diximus qr in euangelio nō legimus: tñ ibi queramus. Nā si ibi nō inuenimus: vbi inueniemus? Ego vobis suggere potero: et subito ero nō certus dispensator: sed ineptus fabulator. In euāgelio queram: simul qram q sunt ista flumina q eleuauerunt voces suas. Stabat Jesus et clamat: Ecce iā ipm caput fluminuz clamat: ipse fons vite vñ sunt flumina cursura: leuit prior vocē suaz. Et qd st:bat Jesus et clamabat: Qui credit in me sicut scriptura dicit: flumina aque viue de vētre eius fluent. Euāgelistā sequit statim. Hoc autē dicebat: de spū quē accepturi erant bi qui in eum erāt credituri. Spiritus autē nō dum erat datus: qr Jesus nondū erat glorificatus. Cū autē glorificat⁹ est Jesus in resurrectione: et ascensione in celos: sicut nostis fratres: impletis ibi decē diebus: ppter quod dā sacramētū: misit spiritū suū sanctū: impleuit discipulos. Ipse spiritus magnū flumē: vñ impleta sunt multa flumina. De ipso flumine dicit psalm⁹ alio loco: fluminis ipetus letificat ciuitatē dei. Ergo sunt facta currētia de vētre discipulorū cū accepto spiritus sancto: vñ flumina eleuauerunt voces suas. Quare eleuauerūt: Quia primo timuerūt. Petri⁹ nō dū erat flumē: qn interrogatiōē ancille ter christū negavit dices: Nescio hominē. Hic tūmē mentī: nō dū eleuat vocē: nondū est flumē. Vbi autē impleti sunt spiritus sancto: accersierūt eos iudei: et p̄ceperūt eis ne oīno loquerent: neq; docerēt in noīe Iesu. Petri⁹ autē et Ioannes dixerūt ad eos. Si iustuz est coram deo: vt vobis obediāmus magis q̄ deo: iudicate. Nō em̄ possumus q̄ vidim⁹ et audiūmus nō loqui. Eleuauerūt ergo flumina voces suas. **A** Vocibus aquarū multarū. Ad ipam eleuationē vocis pertinet quod ibi scriptū est: Stetit autē Petrus cuz vndeclim: et eleuata voce dixit ad eos: Tū iudei: et cetera quibus annūciat

XCI

Jesum sine timore cū magna fiducia. Eleuauerūt em̄ flumina vocē suaz: a vocibus aquarū multarū. Nam et cū dimissi essent apli de cōsilio videorū: venerūt ad suos et indicauerūt quāta eis sacerdotes et seniores dixerint. At illi audiētes leuauerūt voces vnanimes omnes ad dñm et dixerunt: Osie tu es qui fecisti celū et terrā: et mare et oīa q̄ in eis sunt: et cetera que dicere potuerūt. Flumina eleuātia vocē suam. **A** Mirabiles suspensurē maris: Cū enim eleuassent voces suas discipuli: credidēt multi: et acceperunt multi spiritūm sanctū: et ceperūt multa flumina clamare de paucis. Ideo sequit: A vocibus aquarū multarū mirabiles suspensurē maris: id est huius seculi. Cū cepisset christus tantis voci bus predicari: cepit irasci mare: ceperunt crebescere psecutiones. Cū eleuassent ergo flumina vocem suā a vocibus aquarū multarū: mirabiles suspensurē maris. Suspensurē exaltationes sunt: qr quādo irascitur mare: suspendunt fluctū. Suspendātur fluctus quantū volūt: frenat mare qntū vult: mirabiles quidē suspensurē maris: mirabiles mine: mirabiles psecutiones. **S** Vide quid sequit: **M**irabilis in excel sis dñs. Compescat se ergo mare et aliqui tranquillef: detur par christianis. Turba batur mare: fluctuabat nauicula. Nauicula ecclesia est: mare seculū est. Venit dñs: ambulauit sup mare: et p̄sset fluctus. Quo modo ambulauit dominus super mare: Super capita istorū fluctuum magnorū spumantū. Potestates et reges crediderunt: et subiugati sunt christo. Ergo non terrestrim: qr mirabiles suspensurē maris: mirabilis in excelsis dominus. **L**estimonia tua tua credita facta sunt nimis: **M**agis q̄ mirabiles erant suspensurē maris: et mirabilis in excelsis dominus. Lestimonia tua credita facta sunt nimis. Lestimonia tua: qr dixerat illō ante: Hec dico vobis: vt in me pacem habeatis: in mūndo aut p̄ssurā. Ergo qr mūndus pressurā vobis factus est dico vobis. Ceperūt pati et p̄firmarunt in se quod illis predixerat dominus: et magis fortes facti sunt. Cū enim videbāt impleri in se passiones: sperabāt cōpleri in se et coronas. Et ideo mirabiles suspensurē maris: mirabilis in excelsis dñs. Ut in me inquit pacem habeatis: in mūndo aut pressurā. Ergo quid facimus: Sevit mare et extolluntur fluctus: et rabidi tremunt: p̄ssuras **A** 3

PSALMUS

patimur. Nōne forte deficim⁹? Absit. Ni
rabilis in excelsis dñs. Ideo et ibi cū dice
ret: Ut in me pacez habeatis: in mundo aut
pressurā: quasi diceret: Mutas nō premet
nos mundus et extinguet nos: statim subie
cit: Sed gaudete: qz ego vici seculū. Si g
ait: ego vici seculuz: adherete illi qui vicit
seculū: qui vincet mare. Gaudete ad eum
qz mirabilis ē in excelsis dñs: et testimonia
tua credita facta sunt nimis. Et quid factū
est de his oib⁹: Domu tuaz decet
Sanctificatio dñe: Domu tuā: totā do
mū tuā: nō hic: aut hic: aut ibi: sed domu
tuā: tñ q totū orbem terrarū. Quare q to
tū orbem terrarū: Quia correxit orbē ter
re qui non cōmouebitur. Dom⁹ dñi fortis
erat: q totū orbē terra⁹ erit. Multi cadēt:
sed dom⁹ illa stat. Multi turbabunt: s̄ do
mus illa nō mouebit. Domu tuā decet san
ctificatio dñe. Nūquid paruo tēpore: Ab
sit. In longitudine dierū.

Alia lfa.
t sanctitudo.

Explicit. Tract. de ps. XCII.

Incipit Tract. de ps. XCIII.
Ecce intētissime audiūm⁹ cū psal
mus iste legeret: ita intente audia
mus: cū reuelat dñs q hic dignat⁹
est opacare mysteria. Ad hoc em̄ claudūt
qdam sacramēta scripturarū: nō vt dene
gent: sed vt pulsantib⁹ aperiant. Si g affe
ctu pio et sincera cordis caritate pulsetis: il
le aperiet q videt vñ pulsetis. Notū est no
bis omnib⁹ atq vtinā de numero eorū nō
sim⁹: multos murmurare aduersus dei pa
tientiā et dolere iniqs hoies et impios: vel
vivere in hac terra: vel etiā plurimi posse:
et qd est ampli⁹ plerūqz plurimi possē ma
los aduersus bonos: et sepe malos preme
re bonos: malos exultare: bonos labora
re: malos supbire: bonos humiliari. Atten
dentes talia: in genere em̄ būano abūdāt:
quertunt ipatiētes et infirmi animi: qsi fru
stra sint boni: qz de⁹ auertit: vel auertere vi
det oculos suos a bonis operib⁹ piorū et fi
deliū: et augere malos in his que diligunt.
Mutantes g infirmi frustra se bñ vivē: aut
inuitant ad imitandā maliciā eoz qz qua
si florere spiciunt: aut si p infirmitatē: vel p
sone sue vel animi: timēt male facere: ne ali
qd illis fīm leges seculi mali accidat: nō qz
iusticiā diligūt: sed vt dicā aperte timētes
dānari inter hoies vel ab hoib⁹: abstinent
se qdem a factis malis: sed nō se abstinent
a cogitationib⁹ malis. Et inf cogitationēs

XCIII

eorū iniqs precipue caput iniquitatis illa
tenet impietas: qz videt eis deus negligē
re et nō curare res hūanas: et aut equaliter
babere bonos et malos: aut etiā qd est per
niciōs⁹ cogitare insectari bonos: malfauē
re. Qui talia cogitat: et si nihil mali alicui
faciat: facit plurim⁹ sibi: et in semetipm im
pius est: et iniqtate sua nō ledit deū: sed in
terficit se: neqz nocet hoib⁹: qz timidi sūt
qui talia cogitat: sed tñ homicidia eoz: ad
ulteria eorū: fraudes et rapinas eorū videt
deus: et puniit in cogitationib⁹ cor. Quid
em̄ velint: ille attendit cui⁹ oculus nō repel
litrur carne: vt nō videat volūtate. Tales
si occasiones inueniāt nō mali sūt: sed ma
nifestant nō vt sentias quid natū sit man
festum: sed vt intelligas qd latebat inclu
sum. Paucis bis annis et p̄ lextero die
viderūt hec homines: et p̄bauerūt etiā qui
tarde intelligūt. Erat em̄ hic vna domus
potentissima ad tempus: de qua flagellū
fecerat deus generi humano: et castigatu
z est inde gen⁹ humānū: si cognoscat flagel
lū patris et timeat sententiā iudicis. Lū ex
ego esset hic eadē domus magna: multi sub
illa gemebāt: murmurabāt: reprehendebāt:
detestabāt: blasphemabāt: quō se artāt
homines et dantur diuino illo iudicio mul
ti in cōcupiscētias cordis sui: subito euer
tebant ipsaz domū illi qui murmurabāt de
ipsa domo: et ab eis talia hoies patiebānt:
q̄lia se pati ipi a talib⁹ pauloāte q̄rebātur.
Bonus g ille est qui et qñ potest mala face
re nō facit: de quo scriptū est: Qui potuit
trāsgredi et nō est trāsgressus: et facē mala et
nō fecit: Quis ē hic et laudabim⁹ eū: fecit
em̄ mirabilia in vita sua. Loqbatur sc̄ptu
ra de potētib⁹ innocentib⁹. Et lup⁹ em̄ tñ
vult nocere quātū leo: dissiliter nocet: sed
nō dissimilit cupiūt. Leo em̄ non solū pī
nit canē latrantē: sed etiā fugat: et venit ad
ouile: et obmutescētib⁹ canib⁹ rapit qd pōt:
lupus nō audet inter latrat⁹ canū. Nūqz
p̄pterea q si potuit auferre a canib⁹ terre⁹
innocētior remeauit: Bocet g de⁹ innocētā
vt qd̄qz innocentior sit: nō timore pene: sed
aniore iusticie. Lūc em̄ liber ē innocentēs: et
ver⁹ ē innocentēs. Qui aut timore innocentēs sit:
nō est innocentēs: qz quis nō noceat cū vult no
cere. Nō em̄ nocet alteri pfectū malū: s̄ si
bi plurimi q cupiditatē malā. Nā quō si
bi noceat: audi sc̄pturā. Qui aut amat ini
qtatē odit alia⁹ suā. Et reuera multū errat
hoies q putat iusticiā suā alia⁹ nocē et sibi